

**KNJIZNICNA, KNJIZNA IN
KNJIZEVNA VZGOJA V PIONIRSKI
KNJIZNICI V LJUBLJANI**

**Tilka Jamnik, Pionirska knjižnica,
Ljubljana**

UDK 027.625(497.12)

Jamnik, Tilka: Knjižnična, knjižna in književna vzgoja v Pionirski knjižnici v Ljubljani. Knjižnica, Ljubljana, 33(1989), št. 3/4, str. 45-54

Delam v Pionirski knjižnici v Ljubljani, ki je v veliki meri takšna kot je, preprosto zato, ker se njeni delavci zavedamo negativnih lastnosti sodobne družbe in si tako pri svojem delu vsak po svoje in vsi skupaj prizadevamo za pristnejše, kvalitetnejše in bolj humano delo in življenje. Takšna se nam zdi vloga sodobne knjižnice za otroke.

UDC 027.625(497.12)

Jamnik, Tilka: Library, book and literary education in the public library for children and youth in Ljubljana, Knjižnica, Ljubljana, 33(1989), no. 3/4, p. 45-54

I work in the "Pionirska" library of Ljubljana. Its staff is aware of the problems which are present in the modern society and that is why we all together and each of us separately strive for better and more authentic ways of life and work. In this we see the role of a modern library for children and youth.

Pionirska knjižnica v Ljubljani tvori z dvema splošnoizobraževalnima knjižnicama (Delavsko in Mestno) Knjižnico Otona Zupančiča. Pred združitvijo leta 1982 je bila republiška somatična knjižnica za pionirske oddelke SIK-ov in šolske knjižnice, po združitvi pa je le še knjižnica za otroke in mladostnike v občini Ljubljana-Center. Vendar njenih 11 delavcev iz tradicije knjižnice in po svojem osebnem prepričanju in naponu ohranja vzorčnost knjižnice več ali manj v vseh njenih dejavnostih. Eden od bistvenih vzrokov za takšno delo, ki ni ne formalno ne materialno podpirano, je prav osebni odziv delavcev na današnji čas. Kljub gmotnim, prostorskim in kadrovskim težavam se Pionirska knjižnica upira negativnim vplivom sodobne družbe in si na različne načine prizadeva svojim mladim obiskovalcem pokazati še druge alternativne poti, za razliko od tiste, ki jo nudi sodobna industrijska potrošniška družba.

Naj naštejem nekaj problemov sodobne družbe, ki se jih delavci Pionirske knjižnice pri svojem delu zavedamo: preveč zaposleni, manipulirani in nervozni starši, zastarel neustrezen šolski sistem, odtujenost naravi, etična izpraznjenost posameznikov in družbe kot celote, odtujenost med ljudmi, močan vpliv množičnih medijev, posebno avdiovizualnih in še posebej televizije (v zadnjem času še povečan s prodorom kableske televizije in videorekorderjev), močan vpliv reklame itd. Večina ljudi bere samo popularno literaturo, posluša popularno zabavno glasbo in spremlja takšne programe na televiziji.

Pionirska knjižnica se na vseh treh stopnjah (cicibanski, pionirski, mladostniški) skuša v svojih dejavnostih upirati tem negativnim pojavom sodobne družbe. Ima dva oddelka: pionirskega in mladostniškega.

Medtem ko je mladostniški šele v takšnem postopku, pa je knjižni fond pionirskega oddelka že sedaj brez spornih, vprašljivih knjig, tako kar se tiče vsebine kot likovne opreme. Kič in šund iz pionirskega oddelka sta na policah na podstrešju le zato, da ga s priložnostnimi razstavami, seminarji, razgovori in podobnim pokažemo staršem, knjižničarjem, vzgojiteljem in učiteljem. Bralcu pojasnimo, zakaj določene knjige v naši knjižnici ne izposojamo in mu skušamo svetovati in ponuditi knjigo, za katero menimo, da je kvalitetnejša in ustrežnejša.

Podobna kakovostna merila kot za knjige imamo tudi za

preostalo knjižnično gradivo: revije in časopise, zvočne in videokasete, originalne slike (x) in igrače (xx). Zaradi velike ponudbe zvočnih kaset preverjamo, kdaj je zvočna kasetna vendarle bolj dobrodošla, pri tem pa nikdar ne pozabimo ponuditi iste vsebine tudi v knjižni obliki, če obstaja. Prav zato, ker so v Ljubljani številne videoteke, kjer je na voljo tudi ogromno cenenih videokaset, smo se v Pionirski knjižnici omejili na kvalitetnejše vsebine in kasete s slovenskimi filmi, da bi z njimi pokazali, kaj je za otroke dobro ali vsaj še dobro. Te video kasete izposojamo - kot drugo knjižno gradivo - brezplačno, toda za največ en teden. Enkrat mesečno pa na prireditvi "video film" predvajamo slovenske originalne filme.

Na izposoji želimo pri delu s posameznimi mladimi bralci in tudi njihovimi spremljevalci (starši, vzgojitelji, učitelji, knjižničarji) nevsiljivo knjižno in knjižnično vzgajati. Poleg tega opravljamo tovrstno delo na posebnih prireditvah za cicibane, pionirje in mladostnike.

Naša prizadevanja za knjižno in knjižnično vzgojo razumemo kot odziv na potrebe današnjega časa. V vrsti z agresivnejšimi in bolj modnimi mediji opozarjamo na knjigo kot na tisti medij, ki dovoljuje bralcu njegov lastni izbor snovi, lasten tempo, večjo soudeležbo pri osvajanju snovi, večjo kreativnost, večjo svobodo, samostojnost, neodvisnost, intimnost. To velja tako za strokovno kot za leposlovno knjigo, vendar za leposlovno še posebej, saj se literatura pravzaprav dogaja s slehernim posameznim bralcem v njegovi samoti.

Naše mlade člane želimo seznaniti z vsem, kar knjižnica nudi: z njeno ureditvijo, postavitvijo knjig in drugega knjižničnega gradiva, z uporabo katalogov, kazalk itd. Knjižnično vzgojen obiskovalec si sam išče in izbira gradivo, kreativnejši je pri iskanju, spotoma naleti na več drugega gradiva, samostojnejši in bolj svoboden je. Želimo si sproščenih obiskovalcev, ki pa se obenem brez zadreg

---

x) V Pionirski knjižnici je prva artoteka v Jugoslaviji. Odprli smo jo 15. novembra 1988 ob 40 - letnici Pionirske knjižnice. 73 slikarjev je darovalo 163 originalnih del, ki jih svojim članom brezplačno izposojamo za dva meseca.

xx) Igrač še ne izposojamo; na voljo so v knjižnici, v posebnem prostoru, da se otroci, tudi tisti, ki niso člani knjižnice, lahko igrajo.

obračajo po pomoč h knjižničarjem, če svojim potrebam po knjigah niso kos.

Knjižno vzgojo v izposoji omogoča že fond sam, ker ni nekvalitetnih knjig. Zelo pozorni smo na stik s posameznimi bralci, ko knjižničarji s svojim znanjem, občutkom in poznavanjem literature skušajo svetovati ustrezno kakovostno literaturo.

V izposoji skušamo na različne načine pritegniti mlade bralce h knjigi in v knjižnico: vsak mesec pripravimo "uganko meseca", razstavo knjig, ki jih je ilustriral eden od "naših ilustratorjev od A do Z", opozarjamo na obletnice pesnikov in pisateljev, mladi bralci nam zaupajo svoje "najljubše knjige", z majhnimi razstavami se odzivamo na praznike, dogodke "na današnji dan", na hodniku knjižnice imamo približno po mesec dni večje razstave s knjižnim in neknjižnim gradivom.

V Pionirski knjižnici delam s cicibani (predšolskimi otroki in učenci 1. in 2. razredov). Odslej bom govorila samo iz izkušenj s posebnih prireditev za cicibane.

Zavedam se, da je vse moje drobne izkušnje mogoče najti v strokovni literaturi; delavci z več prakse kot jaz vse to dobro poznate. Drznem si pisati zgolj zato, ker upam, da boste prav iz moje neizkušenosti pridobili kako novo informacijo.

Za otroke od predbralnega obdobja do 1. oz. 2. razreda osnovne šole imamo v Pionirski knjižnici naslednje redne prireditve: "uro pravljic", "igralne ure" in "vrtec na obisku".

Ura pravljic je enkrat na teden, ob torkih popoldne od 17. do 18. ure.(x). Na tej prireditvi, ki je namenjena otrokom od 4. leta dalje, skušamo vzgajati knjižno oz. predvsem literarno, saj je pravljica otrokom prva literarna oblika, v kateri dobijo stik z umetnostjo. Oblike dela, predvsem vsebine pravljic, so takšne, kot jih čutimo ustrezne in potrebne v današnjem času.

(x) V prvih petih mesecih letošnjega leta (=drugo polletje preteklega šolskega leta) je bilo 20 "ur pravljic", od tega 3 z gosti (2 lutkovni predstavi in ena govorno-glasbena prireditev). Na pravljličnih urah se je zbralo 155 otrok, kar pomeni vsakič poprečno 9 otrok. Prireditve z gosti so bile bolj obiskane (102 otroka oz. poprečno 34 otrok na prireditvi).

Vsakič posredujemo otrokom povprečno tri pravljice: ponavadi so to prevodi tujih slikanic (x), da bi bili otroci vsaj na tak način v stiku s tujo otroško literaturo, zanimivo po vsebini in po ilustracijah, ki (še) ni izdana v slovenščini; izjemoma pa tudi novosti v slovenski literaturi ali prevodne novosti. Starejše tekste v slovenščini uporabljamo le redko, npr. za primerjavo s tujo pravljico. Praviloma pripovedujemo pravljico ob slikanici, ker se zavedamo pomena in prednosti pripovedovane besede v primerjavi z glasnim branjem. Prosto pripovedovanje zahteva več pripovedovalčeve energije in zbranosti, v njem vzbudi tudi večjo miselno in čustveno angažiranost, zato tudi pri poslušalcih vzbudi večje vznemirjenje in sodelovanje. Če pripovedovanje samo je za otroke močnejše in čarobnejše kot branje, še bolj pa jih pridobimo, če pripovedujemo ob slikanici.

Ker so ilustracije otrokom sporočilno tako močne, občasno pravljico vendarle pripovedujemo brez slikanice, da bi se njihova fantazija še močnejše razmahnila, saj jo ilustracije po drugi strani nekako vendarle omejujejo oz. usmerjajo.

Včasih za popestritev pravljličnih ur uporabimo diapozitive, fotografije, slike, obiščemo prostore za izposajo v knjižnici, ogledamo si kako majhno priložnostno razstavo v knjižnici, obiščemo artoteko, rešimo "uganko meseca". Včasih uporabimo lutko, zvočno kaseto ali kaj drugega. Če otroci želijo, rišemo ali zaplešemo ob koncu ure. Enkrat ali dvakrat na leto pravljico pripoveduje eden od otrok, prav tako enkrat ali dvakrat na leto na uri pravljic gostuje kaka amaterska lutkovna skupina.

Kot odziv današnjemu času razumemo tudi preverjanje učinkov posameznih medijev z istimi vsebinami (knjiga, kasete).

Vse naštetu je za popestritev pravljličnih ur in pridobitev otrok, osnovno in daleč prevladujoče pa pripovedovanje

---

x) Ki jih kot nekdanja somatična knjižnica vsako leto nabavljamo na mednarodni razstavi mladinske knjige v Münchnu in na sejmu otroških knjig v Bologni. Edini imamo sistematično zbrane nagrajene slikanice. Ta fond tujih otroških slikanic v Pionirski knjižnici je zaradi majhnih denarnih sredstev razmeroma skromen, vendar še vedno najbogatejši v Sloveniji, zato jih izposojamo vzgojiteljicam, šolskim in drugim knjižničarkam, da jih uporabljajo na svojih "urah pravljic".

pravljice ob slikanici: prvič zato, ker se vedno znova pokaže moč in čar pripovedovane besede in drugič zato, ker se zavedamo, da v današnjem času otrokom vse premalo pripovedujemo (zato nam tudi oni vse manj pripovedujejo). Otroke na uri pravljic vzpodbujamo, da obnavljajo pravljice sami, pripovedujejo kako podobno ali katerokoli pravljico..., da govorijo oz. pripovedujejo. "Televizijski otroci" slabše govorijo, težje se izražajo.

Ves čas je prisotna zavest, da se srečujemo v knjižnici, kjer je na voljo mnogo pravljic, mnogo knjig ..., ki si jih otroci lahko tudi izposodijo.

Pri izbiri pravljic se odzivamo na čas. Po vsebini so te pravljice blizu letnim časom, praznikom in drugim dogodkom (zima in pomlad, Miklavž, Dedek Mraz, Novo leto, Pust, Dan osvoboditve). V pravljicah preteklega šolskega leta je bila zima lepa, a tudi kruta. S pravljicami o pomladi smo občudovali rojevanje in se čudili večnemu obnavljanju življenja.

S pravljicami se vključujemo v razstave in druga dogajanja v knjižnici (v času razstave knjig Slovencev v Italiji smo pripovedovali "pravce" iz Benečije; v času razstave Sodobne hrvaške mladinske knjige hrvaške pravljice, basni, pesmi in uganke; ob razstavi Prirodi naproti - sreča na poti pravljice z ekološko vsebino, poudarjali smo pomen ravnotežja v naravi in sožitja človeka z živalmi in rastlinami).

Zavedajoč se negativnih pojavov v sodobni družbi, izbiramo pravljичne tekste, ki s svojim sporočilom osveščajo, kličejo k naravi, vzpodbujajo k žlahtnejšim odnosom med ljudmi, opozarjajo na druge plati resničnosti, prinašajo alternativne poglede, celostno izkustvo in razumevanje. Zato smo pripovedovali več pravljic o prijateljstvu med ljudmi, skušali smo s pomočjo literature uzreti stvari takšne, kakršne so, dotaknili smo se čudežnega, čarobnega in čarovniškega; skušali smo doživeti pomen sanj, vere in upanja ter moč in pogum čiste otroške duše, pa vrednost in prednost otroštva nasploh. V mnogih tekstih je prisoten tudi žlahten prefinjen humor, ki je v današnjem času morda res neprecenljive vrednosti.

Izbirati skušamo pravljичne tekste, seveda primerne starosti in odzivnosti otrok, ki so sporočilno in formalno uravnoteženi, dovršeni, poetični, močni, skratka umetniški teksti. Po teh kriterijih se pravzaprav ravnamo že pri nabavi tuje literature.

Ura pravljic je lahko zaokrožena celota, kjer se teksti dopolnjujejo in dograjujejo, občasno pa pripovedujemo tudi tekste s povsem različno vsebino.

Za vsako uro pravljic se temeljito pripravimo, obenem pa se zavedamo, da se pravljica, ko jo pripovedujemo, vsakič znova dogaja: osnova so tekst in ilustracije; potem otroci, ki vsak prinaša svoj svet, svojo dušo in razpoloženje; trenuten napor pravljicarja in njegova siceršnja psihofizična struktura. Pravljicarju se pravljica dogaja tudi v določenem času in prostoru (zgodovinskem, duhovnem, trenutnem, političnem in splošnem javnomnenjskem), s čimer pa otrok nekako do sedmega leta (k sreči) najbrž še ni determiniran.

Pravljicar ne sme nikdar pasti v rutino: otroci bodo doživeli pravljico, če jo pravljicar doživlja vedno znova, čeprav je zanj znan, že večkrat preverjen tekst. Le tako bo otrok (verjetno) začutil sporočilo pravljice (problem, na katerega skušamo opozoriti), in kar je še pomembnejše, morda se mu bo pravljica razprla kot literatura, morda bo doživel literaturo. Če hočemo oziroma želimo, da bo morda vsaj eden od otrok na "urah pravljic" doživel literaturo, moramo vedno in vsakič znova pripovedovati doživeto, iskreno, prizadeto, iz ljubezni do literature in do otrok.

Igralne urice (x) so v Pionirski knjižnici prav tako enkrat na teden, ob četrtnih od 16. do 18. ure, namenjene so otrokom od 3. leta dalje. Z otroki se igramo sproščeno, kar si želijo, in z vsem, kar Pionirska knjižnica nudi: uporabljamo igrače, knjige, revije, kasete, slike, rešujemo literarne uganke meseca, ogledamo si razstave v knjižnici. Nekajkrat smo povabili goste ali pa pripravili prireditve.

Na igralnih urah skušamo otroke (nevsiljivo) vzgajati predvsem knjižnično: 20-30 minut jih vsakič vođeno, sistematično seznanjamo s tem, kar nudi Pionirska knjižnica. Naj omenim dva primera:

(x) V prvih petih mesecih letošnjega leta je bilo 21 "igralnih uric", od tega 5 z gosti. Obiskalo jih je 256 otrok in približno 50 odraslih. Prireditve z gosti so boljše obiskane (112 otrok oz. 22 otrok na prireditvi, takrat ostanejo tudi starši in pridejo drugi odrasli) kot četrtni, ko se sami igramo z otroki (114 otrok oz. 9 otrok v enem četrtnu).

- Ko je izšel priročnik za slikanje Danes slikam, smo imeli v knjižnici razstavo knjig, ki jih je ilustrirala njegova avtorica Jelka Godec - Schmidt (v okviru razstave "Naši ilustratorji od A do Z"). Otrokom smo na igralnih urah brali te knjige, pogovarjali smo se med drugim o ilustracijah, jih primerjali, hkrati pa smo iz priročnika sami slikali dve ali tri tehnike.

Po treh četrtkih, ki smo jih deloma posvetili slikarki Jelki Godec - Schmidt, nas je obiskala slikarka sama in skupaj z otroki slikala dve zelo privlačni tehniki iz svojega priročnika.

Z gostjo Mileno Blažič smo pripravili jezikovno-literarno delavnico, kjer so najprej otroci sodelovali pri "kaljenju, rasti, zaljubljanju, staranju itd." besed, kakor pravi Berta Golob (Igrarije besedne čarovnije, Jezikovni vozli), potem pa so si izmišljali konce pavljič, basni, sami so si izmišljali zgodbe, pripovedovali smo si pogovore, reke, uganke in šale. To literarno delavnico, ki smo jo v Pionirski knjižnici izpeljali na igralnih urah z naključno skupino otrok različne starosti, smo potem ponavljali tudi v vrtcu z dvema skupinama starejših sredinčkov ter v prvem in tretjem razredu osnove šole. Ogradje delavnice je bilo v vseh primerih isto (=vsi govorimo slovenščino), le izbira primerov oz. vaj in literarnih tekstov je bila prilagojena starosti otrok. (x)

Tako smo zbrali precej (primerjalnih) izkušenj, predvsem na osnovni šoli pa smo prispevali k pestrejšim, kreativnejšim, drugačnim oblikam pouka.

- Tako slikanje s priročnikom kot jezikovno-literarno delavnico razumemo kot odziv na založniški dogodek oz. v drugem primeru na potrebe današnjega časa (šolarji se slabo izražajo tako ustno kot pisno).

Na igralnih urah smo pripravili tudi praznovanje pomladi: z več dejavnostmi, bolj celostno smo skušali doživeti pomlad. Otrokom smo pripovedovali pravljice o semenih, rasti, cvetju, drevesih, rojevanju ... postavljali smo jim "pomladne" uganke, risali so pomlad, poslušali pomladne

---

(x) Ves čas smo uporabljali ustrezne odlomke iz (otroške) literature: ker se jezik udejanja v literaturi, ker starosti otrok ustrezno izbrana literatura čustveno vznemirja in tako otroci več začutijo; otrokom ni mogoče razlagati jezika, morajo ga začutiti in doživeti.

pesmice na kasetah, pokazali smo jim vrsto poučnih knjig o naravi in vrtnarjenju, gostja Marjetka Krese pa je z otroki sejala, sadila in presajala različne rastline. Na tem "praznovanju" so sodelovali vsi delavci knjižnice, dijakinje Srednje vzgojiteljske šole, ki tudi sicer hospitirajo na igralnih urah, pridružili pa so se tudi nekateri starši.

Naj omenim še dvoje igralnih ur: v času razstave "Prirodi naproti - sreča na poti" smo enkrat povabili predstavnika iz Kamilce, drugič iz Žita, ki sta otrokom, mladostnikom in odraslim najprej ponudila v pokušino bio hrano oz. proizvode "Natura", potem pa sta se pogovarjala z mladostniki in odraslimi, medtem ko so otroci v drugem prostoru risali in poslušali pravljice o kruhu, sadju, zdravem odnosu do narave, ali pa se igrali po svojih željah. - Razstava Prirodi naproti - sreča na poti je vsekakor odziv Pionirske knjižnice na probleme sodobnega sveta. Droben prispevek k drugačnemu svetu pa je tudi to, da smo se igrali z otroki tudi zato, da so se njihovi starši lahko nemoteno pogovarjali s strokovnjaki na obisku. Iz istega razloga smo organizirali varstvo otrok tudi v času osrednje prireditve v okviru omenjene razstave, namreč "SOS za naravo in človeka", ko se je z obiskovalci pogovarjal dr. Hubert Požarnik, Alenka Svetelova pa je brala odlomke govorov indijanskih poglavarjev iz knjige "Kako naj vam prodamo modrino neba".

Igralne ure pa zaradi svoje narave, namena (knjižnična vzgoja) in organizacijskih razsežnosti često zahtevajo več knjižničnih prostorov in več sodelavcev, ki vedno sodelujejo z razumevanjem in z vsemi močmi, znanjem in dobro voljo.

Pravljicne ure, ta "vrata" v literaturo, kjer je najbolj pomembno pripovedovanje pravljič in se obenem dogaja literarna vzgoja, pripravlja predvsem pravljičar sam, kakor se tudi literatura dogaja individualno, "tam, kjer je človek sam". Sodelavci iz knjižnice priskočijo na pomoč, če je potrebno, s prevajanjem, opozarjajo na nove izide, itd. Sicer pa vsi sodelavci ustvarjajo čudovito okolje, zlahtno vzdušje za pripovedovanje, doživljanje, dogajanje ... za življenje pravljič. Ker delavci Pionirske knjižnice občutimo razklanost sodobne družbe, z vsebinami našega dela hote opozarjamo na pristnejše, iskrenejše, bolj zdrave odnose, na osnovi katerih bi bil svet manj odtujen, bolj po meri človeka. Pri našem delu se vsak zase in neredko tudi skupaj hranimo iz umetnosti, da bi delali pristnejše in čutili bolj celovito.

Na ure pravljic in igralne ure prihajajo otroci posamezno oz. jih pripeljejo starši, medtem ko je "vrtec na obisku" (x) organizirana skupina otrok iz vrtca. Takšno skupino, ki je na obisku v Pionirski knjižnici, skušamo prav tako knjižno in knjižnično vzgajati: izziv knjižničarjem je nekoliko drugačen, ker je to stalna skupina, vajena skupnega bivanja in dela; izziv je še toliko zanimivejši, če takšna skupina prihaja večkrat na vodene obiske v knjižnico.

Otrokom iz vrtca pokažemo ureditev knjižnice, seznanimo jih z vpisom, pokažemo jim, kako poiskati knjigo, ob koncu obiska jim povemo dve ali tri pravljice. Vrtec na obisku je torej kombinacija naših igralnih ur v knjižnici in ure pravljic: otrok naj bi v prostorih Pionirske knjižnice doživel knjižnico, knjigo in pravljico. Zaradi velikih skupin (20 - 25 otrok) je iluzorno pričakovati, da bi slišali in videli vse, kar jim pokažemo, vendar si vzamemo čas, otrokom dovolimo, da so sproščeni in pregledujejo knjige, skušamo jim odgovoriti na vprašanja, animiramo jih z literarnimi ugankami, pogovarjamo se z njimi, pravljice skrbno izbiramo. Tako upamo, da vendarle skoraj vsak otrok v skupini iz vrtca začuti našo ljubezen do knjige, knjižnice in pravljice. Zdi se nam bistveno, da začuti nekaj tega, sicer obiska knjižnice najbrž ne doživi.

"Vrtec na obisku" je svojevrsten izziv tudi zato, ker vedno znova predstavljamo isto, namreč knjižnico in knjigo (pravljice lahko zamenjamo), vendar moramo to opraviti prizadeto in doživeto. Ker imamo v Pionirski knjižnici radi svoje delo in radi imamo svoje mlade goste, tega ni težko opravljati. Sploh ni težko, vsakič gre pravzaprav malo drugače, na novo, ker so vsakič drugi otroci. Tako nemalokrat različnim vrtcem pripovedujemo tudi iste pravljice, ki so preverjene kot najbolj ustrezne, da otroci doživijo knjigo in literaturo, ki pri vrtcih "vžge". Vsakič nam je to malo drugačen dogodek, skupen knjižničarju in le tem otrokom, ki so tedaj na obisku. Knjižničarji se trudimo, da bi bil to otrokom poseben dogodek.

Obisk knjižnice in naše delo naj bi odzvanjalo v njih kot verz D. Zajca "Ta roža je zate".

---

x V prvih petih mesecih letošnjega leta je Pionirsko knjižnico obiskalo 34 skupin iz vrtcev ali 688 otrok.